

Månedssrapport for november 2021

Markedskommentar

- Omikron-varianten kan redusere den økonomiske aktiviteten
- Stigende inflasjon i flere land
- Svakere norsk krone
- Litt svakere aksjemarkeder

Økonomisk tilstand

Den globale aktiviteten har vært noe avtagende utover høsten grunnet flaskehals og økt smitte. Med den nye omikron-varianten på full fremmarsj vil sannsynligvis aktiviteten avta ytterligere. Det vil fortsatt gå noen uker før man kan si noe mer om egenskapene til viruset. Mest sannsynlig er det mer smittsomt, men hvor syke man blir er fortsatt uklart.

Flaskehalsene vi har sett i produksjonen har sammen med økte råvarepriser ført til stigende inflasjon i flere land, og selv om sentralbankene signaliserer at de tror økningen i prisene er midlertidig, er det større usikkerhet blant sentralbankene nå. Flere sentralbanker har begynt å øke rentene, mens andre har startet med tapering (nedtrappingen av verdipapirkjøp). Hvordan sentralbankene reagerer på det nye utbruddet er uklart, og vil sannsynligvis bli bestemt av om veksten avtar mye eller om inflasjonen fortsetter å stige.

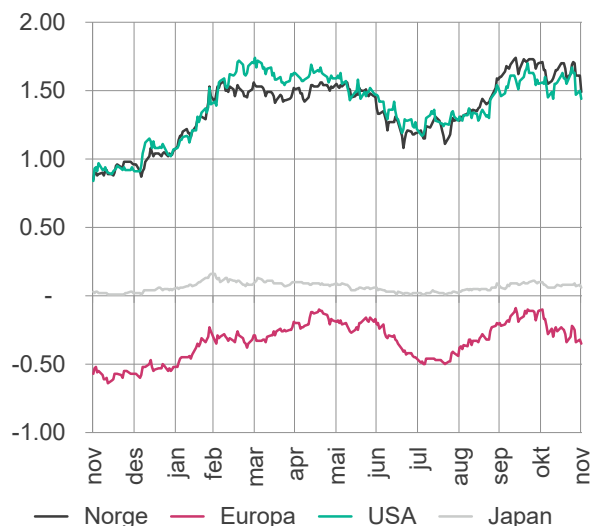
USA

I en kongresshøring den 30. november sa sentralbanksjef Powell at begrepet «midlertidig» om den høye inflasjonen er på vei ut, og at man måtte prøve å forklare hvorfor inflasjonen var så høy som den var. Sentralbanken vil også vurdere raskere tapering siden økonomien ble

beskrevet som sterk, med høy inflasjon og økt sysselsetting. Omikron er en ny usikkerhetsfaktor, som de forhåpentlig får mer informasjon om før neste rentemøte den 15. desember.

Fallet i antallet personer som søker arbeidsledighetspenger har beveget seg ned de siste ukene og er nå 222.000. Antallet som søker arbeidspenger for påfølgende uker, fortsetter å falle og er på 2,0 millioner mennesker.

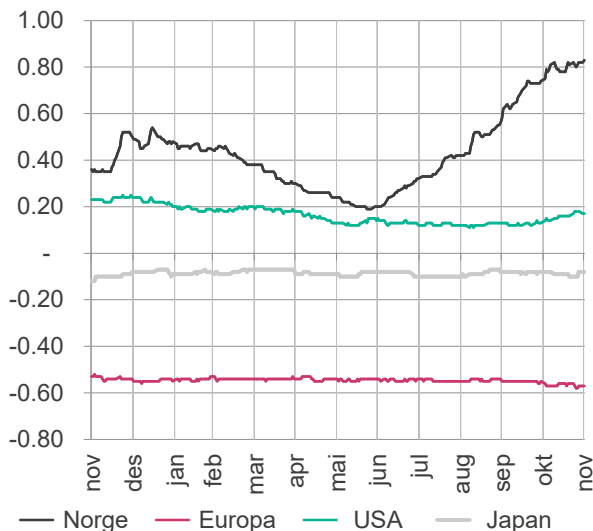
10 års rente i %

I oktober økte inflasjonen til 6,2 prosent på årsbasis. Sentralbankens foretrukne mål for prisvekst er kjernedeflatoren for privat forbruk. Denne fortsetter å stige og er nå på 4,1 prosent, godt over FEDs mål på to prosent. Inflasjonen er nå på det høyeste som er målt de siste 30 årene. Case-Shiller indeksen, som viser utviklingen i de amerikanske boligprisene, har steget 19,1 prosent det siste året. Prisene flatet denne måneden ut, men en økning på 19 prosent er høyt.

Med nye signaler fra sentralbanken om opptrapping av tapering, kan kjøp av verdipapirer være avsluttet i løpet av 1. kvartal. Det åpner for første renteøkning rundt sommeren 2022. Markedene har som følge av utbruddet av Omikron skjøvet første renteøkning ut til 3. kvartal neste år. Det vil derfor råde stor usikkerhet de neste ukene til man ser effekten av det nye viruset på arbeidsmarkedet og veksten i økonomien.

3 mnd rente i %

Europa

I referatet fra rentemøte den 28. oktober i ECB (den europeiske sentralbanken) kom det ikke frem noen ny innsikt i hva som skjer på neste møte i desember. Selv om inflasjonen er høy, tror de fortsatt på at dette er midlertidig. De ser fortsatt nedside-erisiko for veksten, og det er før Omikron kom inn i bildet. Signalene er at de fortsatt vil sitte stille og se an utviklingen.

Arbeidsledigheten for eurolandene falt til 7,3 prosent i oktober, men det er store forskjeller internt i EU. Ledigheten ligger på 3,3 prosent i Tyskland og 7,6 prosent i

Frankrike, mens land syd i eurosonen, som Spania og Italia, ligger på henholdsvis 14,5 og 9,4 prosent.

Prisveksten fortsetter å øke og ligger på en rekordhøy årsvekst på 4,9 prosent. Inflasjonen ligger nå gått over det nye inflasjonsmålet til ECB, som er 2 prosent. Kjerneinflasjonen steg også mye, til 2,6 prosent, men ECB vektlegger samlet prisvekst. Økningen i inflasjonen skyldes i stor grad høyere energipriser, men inflasjonen er den høyeste som er målt siden 1999.

ECB ser ut til å fortsette med sin avventende holdning, selv om de begynner å redusere kjøp av verdipapirer noe. Markedene ser ingen umiddelbare utsikter til at renten skal bli hevet med det første, men vil følge utviklingen i inflasjonen nøye.

Norge

Norske økonomiske indikatorer og nøkkeltall viser fortsatt god vekst i Norge. Arbeidsledigheten faller jevnt og trutt, mens detaljhandelen holder seg oppe, samtidig som forbruket av tjenester tar seg opp. Inflasjonen er høy, men ventes å avta. Selv om antallet Covid-smittede stiger, signaliserer Norges Bank flere renteøkninger.

I november svekket kronen seg fra 9,77 til 10,29 mot euro, og fra 115,94 til 120,88 i forhold til den handelsvektede indeksen. Norges Bank vil ikke gjøre valutahandler for Statens pensjonsfond utland i desember.

Ved utgangen av november var arbeidsledigheten målt av NAV på 2,1 prosent. Dette er åttende måned på rad med fall i ledigheten. Legger vi sammen tallene for de arbeidsledige og de på ulike statlige

tiltak utgjør summen 114.500 personer, ned fra 121.200 i oktober. Dette tilsvarer 4,0 prosent av arbeidsstyrken. Ledigheten, målt ved arbeidskraftundersøkelsen (AKU) fra SSB falt til 3,6 prosent. Sentralbanken vektlegger NAV sine tall.

Veksten i konsumprisindeksen falt i oktober til 3,5 prosent på årsbasis. Kjerneinflasjonen falt til 0,9 prosent, på linje med Norges Banks anslag på 0,9 prosent. Høye strømpriser holder inflasjonen oppe, men prisen på mat og transport er komponenter som faller.

Kredittveksten var uendret på 5,3 prosent i oktober. Husholdningenes kredittvekst var uendret på 5,1 prosent, mens bedriftenes kredittvekst steg til 5,1 prosent. Veksten i detaljhandelen steg med 1,0 prosent i oktober, etter en vekst på 0,4 prosent i september. Detaljhandelen var 7,5 prosent høyere enn den var i tilsvarende måned i 2019. Så detaljhandelen holder seg oppe, selv om oppdemmet forbruk av tjenester var ventet å ta over mye av detaljhandelen.

Norges Bank har signalisert renteøkning hvert kvartal frem til juni 2022. Til tross for uroen rundt Omikron forventer vi og markedet at renten økes med 0,25 prosentpoeng til 0,50 prosent på møtet i desember. Markedene er nå mer usikre på de videre renteøkningene som er signalisert i rentebanen til Norges Bank. Vi holder på vårt syn om at Norges Bank kommer til å øke renten på de neste møtene frem til juni 2022.

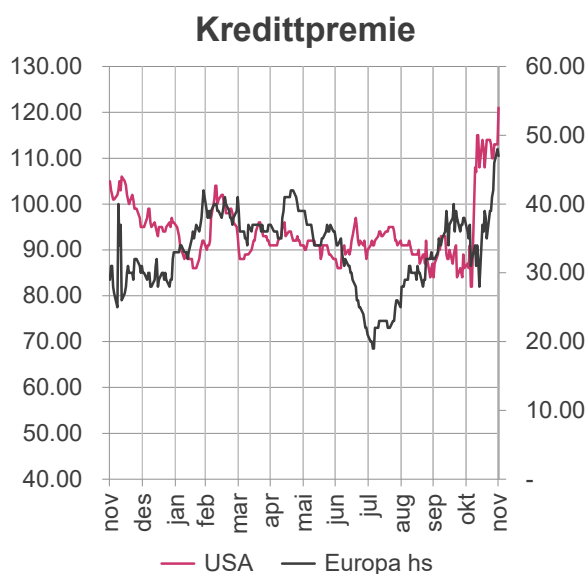
Rentemarkedene

Internasjonalt og Norge

I november holdt rentene seg høyt helt til man fikk utbruddet av Omikron. Da falt korte og lange renter både internasjonale og i Norge. Fallet skyldes stor usikkerhet

om den videre økonomiske veksten. Forventninger til renteøkninger er flere steder skjøvet ut i tid. Kredittspredene har steget noe i perioden.

I november har fond med kort renteløpetid gitt en lav avkastning, mens de lengre fondene har gitt god avkastning som følge av fallende renter. De fleste fondene har gjort det svakere enn sine respektive indekser, grunnet noe kortere durasjon.

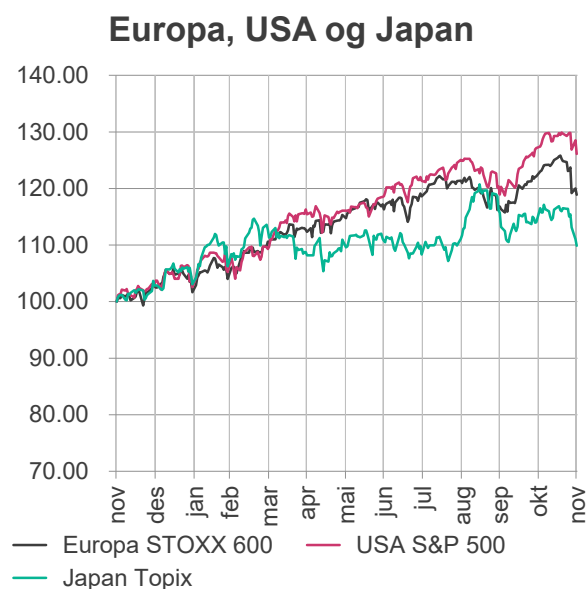
Kreditt

Kredittpåslaget mellom Barclays Global Aggregate Corporate Index og statsobligasjoner med tilsvarende løpetid var 0,14 prosentpoeng høyere gjennom måneden og endte på 1,04 prosent. Et fall i statsrenter, spesielt for statspapirer med 5 år og mer til forfall, motvirket effekten av økt kredittpåslag, slik at indeksens valuta-sikrede månedsavkastning endte på om lag 0,19 prosent.

Økningen i kredittpåslaget skjedde bredt, men var størst for EUR denominerte obligasjoner etterfulgt av USD og GBP denominerte valutaer. Kredittpåslaget var relativt stabilt i starten av måneden før

økningen tiltok mot slutten.

November startet med god aktivitet i markedet for nyutstedelser, og dette varte de første tre ukene før det roet seg ned mot slutt av måneden. Totalt kom det 254 nye obligasjoner til markedet med en markedsverdi på USD 182 milliarder, noe som bidro til at det globale kredittobligasjonsmarkedet økte med 1,43 prosent. Månedens største utstedere var Canadian Pacific Railway og Baxter International Inc.

Aksjemarkedene

Globalt

De globale aksjemarkedene (MSCI World målt i lokal valuta) falt med 1,6 prosent i november. Hittil i år er MSCI World likevel opp 19,1 prosent. Den amerikanske samleindeksen S&P 500 indeksen falt med 0,8 prosent i oktober, mens den teknologitunge Nasdaq-indeksen steg med 0,3 prosent. Europa (STOXX 600) var ned 2,6 prosent, mens Kina (Shanghai composite) steg 0,5 prosent. På bransjenivå var informasjonsteknologi sterkest med oppgang på 2,6 prosent. Energi og finans var svakest med fall på henholdsvis 7,4 og 6,6 prosent.

Den nye omikronmutasjonen av Sars-CoV-2 preget finansmarkedene i slutten av november. Omikron er mer smittsom, men sannsynligvis ikke farligere enn de tidligere variantene. Uansett er det fare for at det vil bli innført omfattende reisestriksjoner. Dette rammer oljeetterspørselen hardt, og oljeprisen falt fra 84 til 69 USD/fat. Energi var derfor den svakeste sektoren i november. Fallet i aksjemarkedene var like beskjedent. Vi har tidligere lært at selskapene klarer å håndtere pandemien ganske bra, og at det derfor ikke er grunn til å få panikk. NOK svekket seg markert mot dollar og euro i måneden. Fondene uten valutasikring hadde derfor en god måned.

Mer Samfunnsansvar

KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar I hadde en positiv avkastning på 4,8 prosent i november. Det valutasikrede fondet, KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar II, falt 1,3 prosent. Forskjellen skyldes at den norske kronen svekket seg markant på økt markedsuro knyttet til korona. Avkastningen var 0,5 prosent lavere enn referanseindeksen MSCI World. Hittil i år kan fondene notere henholdsvis 24,8 prosent og 19,5 prosent i avkastning. November var en betydelig svakere måned i aksjemarkedene enn oktober. Teknologi-aksjer, drevet spesielt av mikrochip produsenter, var den eneste sektoren med positiv avkastning. Konsumtjenester og banker var blant de dårligste aksjene.

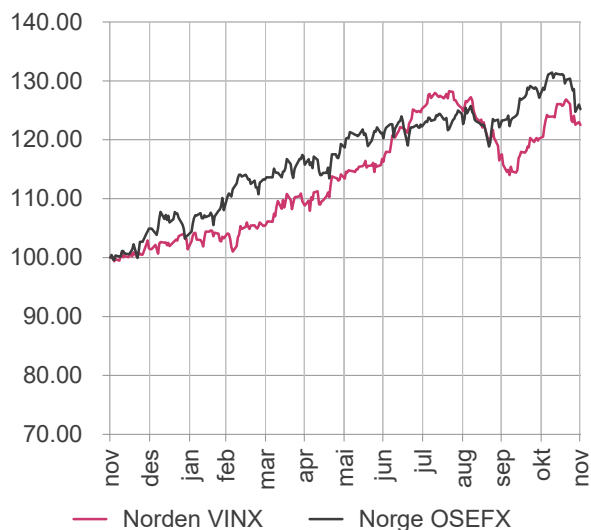
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar steg med 2,5 prosent i november. Dette var 0,6 prosent høyere enn referanseindeksen. Hittil i år er fondets avkastning 21,4 prosent. Blant de aksjene som bidro mest finner vi ICA Gruppen, hvor det kom et bud på dagligvareselskapet. Aksjen steg 20 prosent for måneden. Målt mot indeksen bidro spesielt undervekten vår i gam-

blingselskapet Evolution, som falt mer enn 30 prosent.

Det nystartede svanemerkede fondet, KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar, steg 4,5 prosent i november, hele 1,2 prosent mer enn sin referanseindeks. Fondet følger samme rammeverk som øvrige svanemerkede KLP-fond, og investerer bredt i selskaper i fremvoksende økonomier som utmerker seg med godt samfunnsansvar. Viktigste bidragsyttere til resultatet i november var fondets posisjon i Taiwan Semiconductor. Aksjen steg 9 prosent gjennom måneden.

Undervekten i Tomra bidro mest negativt i november. Som vi har skrevet tidligere, synes vi at aksjen er dyr, og vi har den derfor på undervekt. Overvektene i Kalera, Lerøy Seafood og Bonheur bidro også negativt. Overvektene i Nordic Semiconductor og AutoStore bidro positivt. Autostore er et spennende selskap som ble børsnotert 20. oktober. Siden noteringen har aksjen steget rundt 35 prosent. Selskapet har utviklet et robotsystem for vareplukking på lager. Dette vil gjøre det mulig å automatisere store deler av lagerdriften. Mulighetene for langsiktig vekst i dette markedet er åpenbart meget gode.

Norge og Norden

Norge

Måneden var preget av fallet i oljeprisen. Energisektoren er fortsatt viktig på Oslo Børs. NOK svekket seg markert mot USD og euro. Dette vil på sikt være positivt for eksportselskapene, og norskbaserte selskaper vil alt annet likt få styrket sin konkurranseposisjon.

KLP AksjeNorge falt 3,6 prosent i oktober. Det var 2,1 prosentpoeng svakere enn referanseindeksen, men fondet ligger likevel 1,2 prosentpoeng foran Oslo Børs fondsindeks hittil i år.

Nøkkeltall - utvalgte aksjeindekser ved siste månedsslutt

	Hist PE	Est PE	Pris/bok	Return on Equity	Est utbytte
MSCI World	22.2	19.5	3.15	14.5 %	1.8 %
S&P 500 Index	24.7	21.5	4.63	18.7 %	1.4 %
MSCI Europa	18.7	15.4	2.08	12.0 %	3.0 %
DAX Index (Frankfurt)	15.1	14.4	1.89	12.9 %	2.7 %
FTSE 100Index(London)	17.0	12.0	1.78	12.0 %	4.1 %
CAC 40 Index (Paris)	20.6	15.6	1.93	9.7 %	2.7 %
MSCI Japan	14.6	14.5	1.37	9.6 %	2.3 %
MSCI AC Asia Pacific	15.8	15.1	1.67	11.1 %	2.4 %
Oslo Børs Hovedindeks	N/A	15.7	2.13	14.1 %	3.5 %
Oslo Børs Fondindeks	N/A	17.1	2.17	14.4 %	3.5 %
VINX 30 Index (Norden)	20.4	19.5	3.12	15.3 %	2.7 %
Stockholm 30 Index	15.0	17.1	2.55	16.8 %	3.3 %
Copenhagen 20 Index	23.5	19.7	5.15	23.3 %	1.7 %
Helsinki 25 Index	26.0	16.3	2.23	8.8 %	3.8 %
MSCI Emerging Markets	14.0	13.1	1.84	13.8 %	2.9 %
MSCI Brazil	5.8	6.1	1.67	28.0 %	8.8 %
MSCI Russia	7.3	6.4	1.12	16.0 %	8.4 %
MSCI India	27.4	25.3	3.74	14.2 %	1.2 %
MSCI China	15.2	14.5	1.76	12.1 %	1.9 %

Avkastning for KLP-fondene pr. 30.11.2021

	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
	Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
INDEKSFOND								
KLP AksjeNorge Indeks	-0.98%	-0.96%	-0.01%	21.26%	21.28%	-0.02%	0.07%	OSEBX
KLP AksjeNorge Indeks II	-0.99%	-0.96%	-0.02%	21.17%	21.28%	-0.11%	0.09%	OSEBX
KLP AksjeNorden Indeks	2.53%	1.99%	0.53%	21.32%	20.89%	0.43%	0.92%	VINXBNOKNI
KLP AksjeGlobal Indeks I	5.34%	5.35%	-0.01%	24.63%	24.32%	0.31%	0.34%	MSCI World Developed
KLP AksjeGlobal Indeks II	-1.62%	-1.63%	0.01%	19.49%	19.14%	0.36%	0.28%	MSCI World Dev. Markets
KLP AksjeGlobal Indeks III	-1.63%	-1.63%	0.00%	19.39%	19.14%	0.26%	0.28%	MSCI World Dev. Markets
KLP AksjeGlobal Indeks IV	-1.63%	-1.63%	0.00%	19.36%	19.14%	0.22%	0.28%	MSCI World Dev. Markets
KLP AksjeGlobal Indeks V	5.33%	5.35%	-0.02%	24.53%	24.32%	0.21%	0.32%	MSCI World Developed
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks I	2.35%	2.48%	-0.13%	18.98%	18.79%	0.19%	0.40%	MSCI World Small Cap
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks II	2.34%	2.48%	-0.13%	18.89%	18.79%	0.10%	0.43%	MSCI World Small Cap
KLP AksjeVerden Indeks	5.16%	5.11%	0.05%	21.30%	21.29%	0.00%	0.34%	MSCI All Country World
KLP AksjeFremv Markeder Indeks I	3.90%	3.32%	0.58%	1.20%	1.80%	-0.60%	0.78%	MSCI Emerging Market
KLP AksjeFremv Markeder Indeks II	3.89%	3.32%	0.57%	1.11%	1.80%	-0.69%	0.75%	MSCI Emerging Market
KLP AksjeEuropa Indeks I	2.37%	2.15%	0.22%	16.35%	16.09%	0.26%	0.66%	MSCI Europe
KLP AksjeEuropa Indeks II	-2.28%	-2.44%	0.17%	17.19%	16.99%	0.20%	0.60%	MSCI Europe valutasikret
KLP AksjeEuropa Indeks III	2.36%	2.15%	0.21%	16.24%	16.09%	0.14%	0.72%	MSCI Europe
KLP AksjeEuropa Indeks IV	-2.28%	-2.44%	0.16%	17.08%	16.99%	0.09%	0.60%	MSCI Europe valutasikret
KLP AksjeUSA Indeks USD ³	-0.90%	-1.05%	0.15%	22.31%	21.69%	0.62%	0.37%	MSCI USA
KLP AksjeUSA Indeks II	-1.01%	-1.22%	0.21%	21.89%	21.21%	0.67%	0.38%	MSCI USA valutasikret
KLP AksjeUSA Indeks III	6.72%	6.58%	0.15%	30.01%	29.50%	0.52%	0.39%	MSCI USA NOK
KLP AksjeUSA Indeks IV	-1.02%	-1.22%	0.20%	21.77%	21.21%	0.56%	0.38%	MSCI USA valutasikret
KLP AksjeAsia Indeks I	3.43%	3.68%	-0.25%	6.19%	6.71%	-0.52%	0.55%	MSCI Pacific
KLP AksjeAsia Indeks II	-3.40%	-3.02%	-0.37%	8.49%	8.97%	-0.48%	0.60%	MSCI Pacific valutasikret
KLP AksjeAsia Indeks III	3.42%	3.68%	-0.26%	6.09%	6.71%	-0.62%	0.59%	MSCI Pacific
KLP AksjeAsia Indeks IV	-3.40%	-3.02%	-0.38%	8.39%	8.97%	-0.59%	0.60%	MSCI Pacific valutasikret
AKTIVE AKSJEFOND								
KLP AksjeNorge	-3.60%	-1.53%	-2.08%	20.51%	19.31%	1.20%	5.15%	OSEFX
FAKTORFOND								
KLP AksjeGlobal Flerfaktor I	5.06%	5.35%	-0.28%	18.65%	24.32%	-5.67%	5.61%	MSCI World Developed
KLP AksjeGlobal Flerfaktor II	-1.49%	-1.63%	0.14%	14.25%	19.14%	-4.88%	5.34%	MSCI World Dev. Markets
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	3.97%	2.48%	1.49%	23.67%	18.79%	4.88%	5.18%	MSCI World Small Cap
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	4.13%	3.32%	0.81%	8.68%	1.80%	6.87%	6.26%	MSCI Emerging Markets
SVANEMERKEDE FOND								
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	4.83%	5.35%	-0.52%	24.80%	24.32%	0.48%	1.45%	MSCI World Delveoped
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar II	-1.30%	-1.63%	0.33%	19.53%	19.14%	0.40%	1.83%	MSCI World Dev. Markets
KLP AksjeFremv. M. Mer Samfunnsansvar	4.53%	3.32%	1.21%	-3.03%	-3.48%	0.46%		MSCI Emerging Market
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	2.52%	1.94%	0.57%	21.40%	20.80%	0.59%	1.76%	VINXBCAPNOKNI
KLP Obligasjon Global Mer Samf.ansvar	0.16%	0.21%	-0.05%	-1.30%	-0.76%	-0.54%	0.21%	Barclays Global Agg.
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	0.16%	0.23%	-0.06%	0.83%	0.34%	0.49%	0.25%	NBP Norw. RM1-RM2 Dur.
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	0.15%	0.23%	-0.07%	0.05%	-0.01%	0.06%		Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	0.29%	0.33%	-0.04%	3.73%	3.54%	0.19%		Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	0.61%	0.57%	0.04%	12.20%	12.23%	-0.03%		Kombinasjonsindeks
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	0.90%	0.79%	0.11%	21.29%	21.01%	0.29%		Kombinasjonsindeks
RENTEFOND								
KLP Pengemarked	0.02%	0.03%	-0.01%	0.53%	0.10%	0.43%	0.12%	NBP Norw. Gov. Dur. 0.25
KLP FRN	-0.03%	-0.01%	-0.03%	1.25%	0.77%	0.48%	0.17%	NBP Norw. RM1-RM3 FI.
KLP Kort Stat	0.04%	0.04%	0.00%	0.01%	0.08%	-0.07%	0.04%	NBP Norw. Gov. TB
KLP Obligasjon 1 år	0.21%	0.22%	-0.01%	0.66%	0.30%	0.36%	0.14%	NBP Norw. RM1-RM2 Dur.
KLP Obligasjon 3 år	0.63%	0.75%	-0.12%	0.01%	-0.22%	0.22%	0.25%	NBP Norw. RM1-RM2 Dur.
KLP Obligasjon 5 år	1.13%	1.24%	-0.11%	-0.64%	-0.61%	-0.03%	0.30%	NBP Norw. RM1-RM2 Dur.
KLP Statsobligasjon	1.09%	1.17%	-0.08%	-1.54%	-1.54%	0.01%	0.20%	NBP Norw. Gov. Bonds
KLP Kredittobligasjon	0.69%	0.76%	-0.07%	0.56%	-0.08%	0.64%	0.38%	NBP Norw. RM1-RM3 Dur.
KLP Obligasjon Global I	-0.04%	0.21%	-0.25%	-1.01%	-0.76%	-0.25%	0.13%	Barclays Global Agg.
KLP Obligasjon Global II	-0.05%	0.21%	-0.26%	-1.08%	-0.76%	-0.33%	0.22%	Barclays Global Agg.

Avkastning for KLP-fondene pr. 30.11.2021

	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ¹	Referanseindeks
	Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
FONDSPAKKER								
KLP Nåtid	0.20%	0.30%	-0.10%	0.11%	-0.03%	0.13%	0.12%	Kombinasjonsindeks
KLP Kort Horisont	0.30%	0.37%	-0.07%	3.10%	3.19%	-0.09%	0.17%	Kombinasjonsindeks
KLP Lang Horisont	0.47%	0.52%	-0.04%	10.01%	11.02%	-1.00%	0.73%	Kombinasjonsindeks
KLP Framtid	0.73%	0.64%	0.09%	17.67%	18.88%	-1.21%	1.18%	Kombinasjonsindeks
SPESIALFOND								
KLP Alfa Global Energi	-3.39%	0.21%	-3.60%	6.10%	0.15%	5.95%	9.50%	NBP Norw. RM1 Dur. 1 Idx
KLP Alfa Global Rente	-0.37%	0.21%	-0.59%	2.14%	0.15%	1.99%	2.26%	NBP Norw. RM1 Dur. 1 Idx

Informasjon om rentefondene pr. 30.11.2021

	Effektiv rente ¹	Mod. durasjon	Mod. kred. durasjon	Løpetid
RENTEFOND				
KLP Pengemarked	0.76	0.13	0.56	0.57
KLP FRN	1.12	0.14	2.46	2.85
KLP Obligasjon 1 år	1.15	0.89	1.43	1.49
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	1.10	0.61	1.35	1.57
KLP Obligasjon 3 år	1.59	2.60	3.13	3.38
KLP Obligasjon 5 år	1.86	4.89	4.73	5.47
KLP Kort Stat	0.44	0.46	0.00	0.46
KLP Statsobligasjon	1.20	4.36	0.00	4.65
KLP Kredittobligasjon	1.69	2.55	3.20	3.67
KLP Obligasjon Global I	2.42	7.30	7.35	10.05
KLP Obligasjon Global II	2.42	7.31	7.31	10.06
KLP Obligasjon Global Mer Samf.ansvar	2.33	7.31	7.37	9.88
KLP Nåtid	1.51	2.76	3.46	4.32
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	1.48	2.82	3.31	4.31

¹For papir med flytende rente antas kupong å være lik som ved forrige renteregulering og ut papirets løpetid.

²Tracking error er ex-post, dvs et historisk basert tall basert på 12 månedlige avkastninger i forhold til referanseindeks, uten effekter fra svingprising.

³Avkastning for KLP AksjeUSA Indeks USD er oppgitt i amerikanske dollar.

Historiske tall er ingen garanti for fremtidig avkastning. Avkastningen i verdi-papirfond kan variere betydelig innenfor et år. Realiserte tap eller gevinst ved å investere i fondsandeler vil derfor avhenge av de eksakte tidspunktene for kjøp og salg.

Source: MSCI. This information is for internal use only and may not be redistributed or used in connection with creating or offering any securities, financial products or indices. Neither MSCI nor any other third party involved in or related to compiling or creating the MSCI data (the «MSCI» Parties) makes any express or implied warranties or representations with respect to such data (or the results to be obtained by the use thereof), and the MSCI Parties hereby expressly disclaim all warranties of originality, accuracy, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose with respect to such data. Without limiting any of the foregoing, in no event shall any of the MSCI Parties have any liability for any direct, indirect, special punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possible damages.

Source: Euronext. All rights in the Euronext indices and/or the Euronext index trademarks vest in Euronext and/or its licensors. Neither Euronext nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the Euronext indices or underlying data. No further distribution of Euronext data and/or usage of Euronext index trademarks for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without Euronext's express written consent.

Nasdaq®, VINX Benchmark NOK index, are registered trademarks of Nasdaq, Inc. (which with its affiliates is referred to as the "Corporations") and are licensed for use by KLP Kapitalforvaltning AS. The Product(s) have not been passed on by the Corporations as to their legality or suitability. The Product(s) are not issued, endorsed, sold, or promoted by the Corporations. THE CORPORATIONS MAKE NO WARRANTIES AND BEAR NO LIABILITY WITH RESPECT TO THE PRODUCT(S).

KILDE grafer og nøkkeltall indekser: Bloomberg Finance LP

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn	Kurser (NAV) pr. 30.11.21	Volum pr. 30.11.21	Årlig Forv. honorar	Minste- innskudd	Valutasikring
		Millioner NOK	Prosent	Kroner	
KLP AksjeNorge Indeks	3652.5786	11 548	0,10	10 mill	
KLP AksjeNorge Indeks II	3146.9110	4 759	0,20	3.000	
KLP AksjeNorden Indeks	7538.9370	6 239	0,18	3.000	Nei
KLP AksjeGlobal Indeks I	5495.1758	36 538	0,10	10 mill	Nei
KLP AksjeGlobal Indeks II	3616.9540	30 088	0,13	10 mill	Ja
KLP AksjeGlobal Indeks III	3566.0121	1 546	0,22	1 mill	Ja
KLP AksjeGlobal Indeks IV	3226.3827	3 531	0,25	3.000	Ja
KLP AksjeGlobal Indeks V	2243.4139	9 866	0,18	3.000	Nei
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks I	1607.6801	6 157	0,25	10 mill	Nei
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks II	1601.7327	6 155	0,33	3.000	Nei
KLP AksjeVerden Indeks	4783.1062	5 142	0,25	3.000	Nei
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks I	2570.6408	13 338	0,18	10 mill	Nei
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks II	2502.5003	2 416	0,28	3.000	Nei
KLP AksjeEuropa Indeks I	2443.8648	2 662	0,10	10 mill	Nei
KLP AksjeEuropa Indeks II	2143.4060	1 569	0,13	10 mill	Ja
KLP AksjeEuropa Indeks III	1570.0131	1 218	0,20	3.000	Nei
KLP AksjeEuropa Indeks IV	1543.9961	400	0,23	3.000	Ja
KLP AksjeUSA Indeks USD	5163.4269	8 439	0,10	3 mill USD	
KLP AksjeUSA Indeks II	3603.4305	734	0,13	10 mill	Ja
KLP AksjeUSA Indeks III	2544.2329	3 171	0,20	3.000	Nei
KLP AksjeUSA Indeks IV	2095.3286	693	0,23	3.000	Ja
KLP AksjeAsia Indeks I	2302.8775	744	0,10	10 mill	Nei
KLP AksjeAsia Indeks II	1501.0443	276	0,13	10 mill	Ja
KLP AksjeAsia Indeks III	1690.1213	610	0,20	3.000	Nei
KLP AksjeAsia Indeks IV	1568.0615	177	0,23	3.000	Ja
KLP AksjeNorge	9375.8947	7 120	0,75	3.000	
KLP AksjeGlobal Flerfaktor I	2643.2783	21 967	0,27	3.000	Nei
KLP AksjeGlobal Flerfaktor II	1868.6821	80	0,30	3.000	Ja
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	1490.3059	3 353	0,45	3.000	Nei
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	1274.8991	1 793	0,40	3.000	Nei
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	1861.1360	7 586	0,18	3.000	Nei
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar II	1453.6126	2 282	0,23	3.000	Ja
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar	969.7448	512	0,28	3.000	Nei
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	1634.8488	2 422	0,18	3.000	Nei
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	1012.1357	2 764	0,20	3.000	
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	1014.0895	634	0,10	3.000	
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	1002.1789	6	0,22	3.000	
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	1051.9222	170	0,22	3.000	
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	1171.5532	203	0,22	3.000	
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	1298.9627	75	0,22	3.000	
KLP Pengemarked	1006.9044	3 432	0,10	3.000	
KLP FRN	1062.3932	1 552	0,10	3.000	
KLP Kort Stat	1001.4499	3 256	0,10	3.000	
KLP Obligasjon 1 år	1029.7178	1 012	0,10	3.000	
KLP Obligasjon 3 år	1052.5840	962	0,10	3.000	
KLP Obligasjon 5 år	1325.8244	1 153	0,10	3.000	
KLP Statsobligasjon	1000.1076	1 340	0,10	3.000	
KLP Obligasjon Global I	1227.3538	34 068	0,12	10 mill	
KLP Obligasjon Global II	1190.3227	430	0,20	3.000	
KLP Nåtid	992.8657	787	0,22	3.000	
KLP Kort Horisont	1084.2850	186	0,22	3.000	
KLP Lang Horisont	2111.1981	923	0,22	3.000	
KLP Framtid	1718.2214	1 257	0,22	3.000	ca 50/50
Spesialfondet KLP Alfa Global Energi	1572.2185	1 836	0,80*	1 mill	
Spesialfondet KLP Alfa Global Rente	998.9147	1 430	0,80*	1 mill	
Totalvolum		266 041			

* + 10% av verdistigningen over referanserenten, hvis verdien overstiger tidligere høyeste verdi. Fondene er kun tilgjengelig for profesjonelle kunder.

Fondenes regler for innskudd og uttak

INNSKUDD

Ved tegning av andeler før kl. 13 gis det kurs i fondet samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia I, II, III og IV, KLP AksjeFremvoksende Markeder I og II, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs) under forutsetning av at betalingen er identifiserbar på fondets konto innen kl. 15 og at kunden har sendt inn nødvendig dokumentasjon og informasjon.

UTTAK

Ved melding før kl. 13 gis uttakskurs samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia I, II, III og IV, KLP AksjeFremvoksende Markeder I og II, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs). Penger vil normalt være på kundens bankkonto 2-3 virkedager etter at uttaket er registrert her. Ved nyttår kan det ta noen flere dager.

SVINGPRISING

Fondene bruker svingprising ved kjøp og salg av andeler. Les her for detaljer: <https://www.klp.no/sparing-og-fond/spar-i-fond/svingprising-i-klp-fondene-1.41101>

GENERELT

Alle oppgitte kurser og avkastningstall som publiseres, eller som kunden får oppgitt i sine rapporter, er fratrukket årlig forvaltningshonorar

(nettoavkastning).

Fondenes gebyrer eller rammevilkår kan endres av forvalteren etter regler som fastlegges av Finanstilsynet. Andelseierne varsles om endringer ved brev forut for gjennomføringen. Det er ingen begrensning på antall uttak fra noen av fondene.

Samtlige investeringer i KLP-fondene er gjort i henhold til KLP-fondenes retningslinjer for ansvarlige investeringer.

Forbehold

Denne rapporten baserer seg på kilder som av KLP Kapitalforvaltning vurderes som pålitelige. Det er imidlertid ikke mulig å garantere at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer KLP Kapitalforvaltnings oppfatning på det tidspunkt de ble utarbeidet, og vi forbeholder oss retten til å endre oppfatning uten varsel. Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. KLP Kapitalforvaltning påtar seg ikke ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Historiske tall er ingen garanti for fremtidig avkastning. Avkastningen i verdipapirfond kan variere betydelig innenfor et år. Realiserte tap eller gevinst ved å investere i fondsandeler vil derfor avhenge av de eksakte tidspunktene for kjøp og salg.